

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
informatyki szkoły podstawowej

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach - Maria Wilk i Andrzej Musiał

SCENARIUSZ I

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA uczniów klasy VI szkoły podstawowej

PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela informatyki

W zdalnym nauczaniu niezmiernie ważne jest restrykcyjne stosowanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy umysłowej uczniów. Należą do nich przede wszystkim:

- Unikanie sytuacji, w której uczeń będzie nadmiernie obciążony pracą przed monitorem ekranowym. Wynika z tego konieczność ograniczeń w zadawaniu uczniom prac domowych realizowanych wyłącznie przy użyciu sprzętu komputerowego.
- Takie konstruowanie lekcji on-line aby uwzględniać fizjologiczne uwarunkowania możliwości utrzymania przez uczniów koncentracji maksymalnie przez okres 30 minut.

Dlatego też lekcja on-line powinna trwać od 20 do 30 minut. Nauczyciel zobowiązany jest dobrać tak treści nauczania (korzystając np. z e-lekcji na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej), aby wyznaczony czas był wystarczający.

W dalszej części zajęć (po upływie 30 minut) należy przewidzieć pracę samodzielną ucznia, np. rozwiązanie krótkiego interaktywnego zadania, zapoznanie się ze wskazanym przez nauczyciela materiałem. Ten czas można również przeznaczyć na pytania uczniów, rozwiązywanie ich problemów, a więc na konsultacje. Nauczyciel, mimo samodzielnej pracy ucznia musi być cały czas dostępny online.

Bardzo dobrą metodą w pracy zdalnej jest również praca grupowa uczniów, o ile stosowane narzędzia to umożliwiają. Należy przy tym podkreślić, że obecnie dostępność narzędzi umożliwiających pracę grupową jest tak oczywista, że ich brak nie może być usprawiedliwieniem zaniechań (vide narzędzia Google).

Jednym z istotnych problemów w nauczaniu zdalnym jest ocenianie. Aby ocenianie było prawidłowe i nie budziło żadnych wątpliwości, nauczyciel zobowiązany jest

dobrac poziom zadania i czas na jego wykonanie, tak, aby uwzględnić możliwości psychofizyczne ucznia.

Nauczyciel musi również zwracać baczną uwagę na to, aby na ocenę merytoryczną zadania nie wpływały ewentualne problemy ucznia z narzędziami komunikacyjnymi, które nauczyciel wykorzystuje do przeprowadzenia lekcji (w tym oceniania). Dotyczy to każdego przedmiotu, również informatyki, a może nawet głównie informatyki, gdyż nauczyciele informatyki ze zrozumiałych względów mogą traktować znajomość platform i narzędzi komunikacyjnych jako oczywiste.

Nie można przy ocenianiu brać pod uwagę umiejętności posługiwania się danym narzędziem TIK (chyba, że wcześniejsze lekcje miały na celu nabycie umiejętności korzystania z tego narzędzia).

Uwaga: Temat prezentowanej lekcji jest jednym z najbardziej istotnym w całej edukacji szkolnej, ponieważ odnosi się do najważniejszego problemu dotyczącego dzieci, czyli ich bezpieczeństwa. Dlatego nie powinien i nie może być przedmiotem jednej jednostki lekcyjnej. Ważne jest, aby jego elementy funkcjonowały na lekcjach wszystkich przedmiotów (w tym lekcjach wychowawczych), jako jedno z najważniejszych działań szkolnego programu na rzecz bezpieczeństwa cyfrowego uczniów.

Obszerność zagadnień związanych z tematem przedmiotowej lekcji powoduje, że lekcja ta powinna być skondensowaną formą przedstawienia zagrożeń w uporządkowanej formie, tak aby następnie szczegółowe kwestie mogły być efektywnie rozwijane, dyskutowane na lekcjach różnych przedmiotów, kółkach zainteresowań i pozostałych formach realizowanego w szkole procesu kształcenia.

TEMAT: Bezpieczeństwo w Internecie – zagrożenia i sposoby wystrzegania się ich.

CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Przestrzeganie praw i zasad bezpieczeństwa, respektowanie prywatności informacji i ochrony danych, praw własności intelektualnej, etykiety w komunikacji i norm współżycia społecznego, ocena zagrożeń związanych z technologią i ich uwzględnienie dla bezpieczeństwa swojego i innych.

TRESCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

1. Wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz informacji i opisuje metody wystrzegania się ich.

METODY PRACY

- Zintegrowana Platforma Edukacyjna
- Techniki multimedialne

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- Komputer z dostępem do Internetu
- MS Teams
- Formularz Google

PRZEWIDYWANY CZAS

45 minut w tym 15 minut pracy własnej ucznia

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1: Powitanie uczniów i sprawdzenie obecności, przedstawienie tematu prowadzonej lekcji.

Część 2: Nauczyciel podejmuje dyskusję z uczniami zadając pytanie o zalety i dobre strony Internetu. Uczniowie zabierają głos, wymieniając korzyści jakie daje Internetu w domu, w szkole. Nauczyciel zapisuje odpowiedzi na e-tablicy. Następnie przedstawia uczniom różne sytuacje szkolne i domowe, tak, aby uczniowie sami podali jeszcze inne zalety Internetu.

Część 3: Nauczyciel podejmuje dyskusję z uczniami zadając pytanie o to, co może ich złego spotkać w Internecie, z jakimi zagrożeniami należy się liczyć. Nauczyciel zapisuje odpowiedzi na e-tablicy.

Nauczyciel musi zadbać, aby wśród wymienionych przez uczniów zagrożeń znalazły się wymienione poniżej (a przynajmniej ich część)

- niepożądane, szkodliwe i nielegalne treści
- cyberprzemoc – agresja w Internecie
- naruszenie prywatności
- zagrożenia dla zdrowia w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu
- zagrożenia dla zdrowia w związku z dostępnością „fałszywych” leków lub substancji szkodliwych
- nawiązywanie niebezpiecznych kontaktów
- bezkrytyczna wiara w treści zamieszczone w Internecie
- łamanie prawa autorskiego
- zagrożenia techniczne typu: wirusy, konie trojańskie, itp

Nauczyciel musi upewnić się, że uczniowie rozumieją jakie niebezpieczeństwa kryją się pod wymienionymi zagrożeniami. W związku z tym powinien poprosić uczniów o podanie przykładów z konkretnych zagrożeń. W sytuacji gdy uczniowie nie będą potrafili przedstawić przykładowych sytuacji, nauczyciel sam podaje przykłady.

Z pewnością nauczyciel musi zwrócić uwagę uczniów na problemy związane z łamaniem prawa autorskiego, ochroną wizerunku. Świadomość uczniów w tym zakresie, choćby z racji ich wieku, jest niewielka.

Należy zatem podkreślić, że przestępstwem jest rozpowszechnianie w sieci np. na ogólnodostępnym profilu w mediach społecznościowych wizerunku (zdjęcia, filmu, szkicu) nawet najbliższej osoby bez jej zgody (lub zgody rodziców).

Część 4: Nauczyciel wykorzystuje Zintegrowaną Platformę Edukacyjną, zapoznaje uczniów z wybranymi elementami lekcji „Bezpieczeństwo w sieci”, pokazuje planszę z zagrożeniami i porównuje ją z wykazem wypracowanym wcześniej przez klasę. Niewymienione przez uczniów zagrożenia znalezione na planszy e- lekcji, nauczyciel musi wyraźnie zaznaczyć i omówić je z uczniami.

Część 5: Nauczyciel przestrzega uczniów przed wskazanymi zagrożeniami i wykorzystując elementy prezentowanej e-lekcji typu „Zapamiętaj”, „Ciekawostki” omawia z uczniami, jak powinni się zachować w sytuacji każdego cyfrowego zagrożenia.

Część 6: Praca własna uczniów. Nauczyciel udostępnia uczniom e-lekcję z Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej „Konsekwencje zagrożeń w Internecie i ich sposoby unikania” i prosi o zapoznanie się z zawartym w niej materiałem.

EWALUACJA ZAJĘĆ

Test sprawdzający dla ucznia

Zaznacz zagrożenia występujące w Internecie (wielokrotny wybór)

- **cyberprzemoc**
- **niebezpieczne treści**
- **wirusy**
- **wyłudzanie informacji**

Co to jest cyberprzemoc? (jednokrotny wybór)

- **wyzywanie, straszenie, szantażowanie, poniżanie kogoś w Internecie**
- agresja zbrojna wobec innego państwa
- zniszczenie komuś telefonu komórkowego
- zniszczenie komputera

Jeśli w Internecie, ktoś prosi Cię o podanie twojego nazwiska, imienia czy adresu to: (jednokrotny wybór)

- **niezwłocznie mówisz o tym rodzicom, opiekunom lub zaufanej osobie**
- zamykasz komputer
- podajesz dane, o które cię proszono
- nie przejmujesz się tym

Wybierz numer telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży (jednokrotny wybór)

- **116111**
- 8888

- 999
- 600001001

Czy możesz umawiać się na spotkanie z osobami poznanymi w Internecie?
(jednokrotny wybór)

- Tak
- **Nie**

BIBLIOGRAFIA

1. „Kształcenie na odległość poradnik dla szkół” – wydawnictwo Ministerstwo Edukacji Narodowej, Warszawa, 2020
2. „Podstawa programowa kształcenia ogólnego, szkoła podstawowa, informatyka” – wydawnictwo Ministerstwo Edukacji Narodowej, ORE, Warszawa
3. Bezpieczeństwo w sieci (dziecko ofiara i sprawca) – podinsp.. Aneta Pawlińska, ekspert Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji (Policja Mazowsze).
4. Podstawy bezpieczeństwa i ochrony prywatności w sieci – Fundacja Panoptykon (prezentacja dostępna na licencji CC BY-SA PL)

ZAŁĄCZNIKI

Lekcja „Bezpieczeństwo w sieci” zamieszczona na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej

<https://zpe.gov.pl/a/bezpieczenstwo-w-sieci/DHNWQkG53> (dostęp: 01.12.2021)

Lekcja „Konsekwencje zagrożeń w Internecie i ich sposoby unikania” zamieszczona na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej

<https://zpe.gov.pl/a/konsekwencje-zagrozen-w-internecie-i-sposoby-ich-unikania/D1HadrrqQ> (dostęp: 01.12.2021)